

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

ცეცკომ
სამართლის საარსებო
აღმშენებარება

საარსებო სისტემების
ბანკითარების, რეფორმებისა და
სწავლების ცენტრი

**სტუდენტების ენობრივი ხანდაზმობის გარდასარსებო
ქადაგობისთვის და
(8 თვეების)**

Ժամը 07:00-08:00

- Ընտրական տեղամասը բացելիս՝ հանձնաժողովի նախագահից ստացել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը, գրանցամատյանը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և ցուցադրական արձանագրությունները:

- Քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրությունները փակցրել քվեարկության տեղամասում բոլորի համար տեսանելի տեղում:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի առաջին և երկրորդ էջերում, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ 10-րդ և հաջորդ էջերում ևս գրել քվեարկության տեղամասը բացելիս քվեարկության շենքում գտնվող իրավագոր անձանց (հանձնաժողովի անդամների, դիտորդների, ներկայացուցիչների) անունները և ազգանունները և խնդրել նրանց՝ շենքում գտնվելը ստորագրությամբ վավերացնել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.ա*):

- Հանձնաժողովի նախագահի կողմից հանձնաժողովի հատուկ կնիքի գմուսակնքված փաթեթը բացելուց հետո, տվյալ կնիքի համարը նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 9-րդ էջում:

- Հանձնաժողովի անդամների միջև գործառույթների բաշխման նպատակով անցկացված վիճակահանության արդյունքները գրանցել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.2.գ*):

- Բողոքների գրանցման գործընթացի դիտարկման նպատակով անցկացված վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները գրանցել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում:

- Հայտարարել քվեարկության ընդհանուր ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուների ցուցակի մեջ առկա ընտրողների քանակը նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.9*):

- Հայտարարել ստացած ընտրական քվեաթերթիկների քանակը և տվյալները նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.9*):

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ և 9-րդ էջերում նշել ընտրողների գրացումն իրականացնողներից յուրաքանչյուրին փոխանցած կնիքի համարը:

- Ընտրական քվեատուների գմուսակնքման ժամանակը և ընտրական քվեատուների գմուսակնիքների անհատական համարները նշել քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:

- Մինչև քվեարկությունը սկսվելը, հանձնաժողովի նախագահի հետ մեկտեղ լրացրել ստուգողական թերթի ինքնապատճենվող ձևաթուղթը (բացառությամբ առաջին ընտրողի մասին տվյալների): Ուշադրություն դարձրեք, որ ստուգողական թերթը ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր ներկա գտնվող անդամները (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 61.10*):

Ժամը 08:00-ից

- Ընտրական տեղամաս գալով՝ առաջին ընտրողն անցնում է գրանցումը և ստանում ընտրական քվեաթերթիկը/քվեաթերթիկները: Դրանից հետո առաջին ընտրողի մասին տվյալները գրանցել ստուգողական թերթի վրա, ստորագրել տվել նրան և նշել ընտրական քվեատուների մեջ ստուգողական թերթերը գցելու ճշգրիտ ժամանակը (ստուգողական թերթի տվյալները գրանցել գործավարության մատյանի 4-րդ էջում): Եթե ընտրողի կողմից ներկայացված անձը հաստատող փաստաթղթում չի նշված գրանցման հասցեն, այդ տվյալը ստուգողական թերթիկի վրա փոխադրել ընտրողների համապատասխան ցուցակից:

Ժամը 09:00-ից

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշել, թե որքան ընտրական քվեաթերթիկ է փոխանցվել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուներ տանող հանձնաժողովի անդամներին և նշել շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուներ ընտրական տեղամասից տանելու ժամանակը (*Ընտրական օրենսգիրք՝ հոդված 62.6*):

Ժամը 12:00

- Ընտրողների գրանցում իրականացնողներից յուրաքանչյուրի հետ հաշվե՛ք ընտրողների ցուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը և դրանց գումարը նշե՛ք գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում:

Ժամը 17:00

- Ընտրողների գրանցում իրականացնողներից յուրաքանչյուրի հետ հաշվե՛ք ընտրողների ցուցակներում քվեարկությանը մասնակցած ընտրողների ստորագրությունների քանակը և դրանց գումարը նշե՛ք գործավարության մատյանի 6-րդ, 7-րդ էջերում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում

Մինչև ժամը 20:00

- Շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը (այսպիսինի գոյության դեպքում) ընտրատեղամաս վերադարձնելուց հետո, մնացած չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների և հատուկ ծրարների անկյունը կտրեք, վրան գրե՛ք «վնասված է» և, հանձնաժողովի նախագահի ստորագրելուց հետո, պահե՛ք առանձին, չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների քանակը և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփը ընտրական տեղամաս վերադարձնելու ժամանակը գրանցե՛ք գործավարության մատյանի 4-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 62.6*):

Ժամը 20:00-ից մինչև քվեատուփի բացելը

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՛ք ժամը 20:00-ի դրությամբ հերթում կանգնած ընտրողների քանակը:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում նշե՛ք ժամը 20:00-ի դրությամբ հերթում կանգնած ընտրողների թիվը:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում նշե՛ք հանձնաժողովի անդամների միջև հաշվողների գործառույթները վիճակահանությամբ բաշխելու արդյունքները:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում գրանցեք ընտրական քվեաթերթիկները հաշվելու գործընթացի հսկման համար որոշված վերահսկիչների տվյալները:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 3-րդ էջում գրե՛ք վիճակահանությամբ որոշված ընտրական սուբյեկտների ներկայացուցիչների տվյալները, որոնք հաշվողների հետ մասնակցում են վավեր կամ/և անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների հաշվման գործընթացին:

- Քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում նշե՛ք ձայները հաշվելու ժամանակ քվեարկության շենքում գտնվող անձանց ով լինելը:

- Ըստ ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) և շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի ցուցակի (այսպիսինի գոյության դեպքում) հաշվողների կողմից որոշված քվեարկության մասնակից ընտրողների ընդհանուր քանակը նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 67.3*):

- Առանձին-առանձին փաթեթավորե՛ք և գմռակնքե՛ք ընտրողների միասնական ցուցակի, ընտրողների հատուկ ցուցակի, ինչպես նաև շրջիկ (տեղափոխվող) քվեատուփի (այսպիսինի գոյության դեպքում) ցուցակի սեղանի տարբերակները: Չմռսակնքած փաթեթների վրա ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 67.3*):

- **Գոյություն ունենալու դեպքում`** հաշվառե՛ք այն դեպքերի թիվը, որոնք վերաբերում են **ընտրողի դեմքի և ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում/ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների միմյանց հետ անհամապատասխանությանը**, և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանին կցված փաստաթղթերի քանակը: Տվյալները գրանցե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 29-րդ և հաջորդ էջերում, ինչից հետո գմռակնքե՛ք տվյալ փաստաթղթերը: Չմռսակնքված փաթեթի վրա նշե՛ք ընտրական տեղամասի անվանումը և համարը, փաստաթղթերի տեսակը և ստորագրե՛ք (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 67.5¹*):

- Կտրե՛ք չօգտագործված ընտրական քվեաթերթիկների անկյունը: Չօգտագործված և վնասված ընտրական քվեաթերթիկները կապե՛ք առանձին-առանձին փաթեթներով: Չմոսակներված փաթեթների վրա ստորագրում են հանձնաժողովի նախագահը և հաշվողները (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 67.4*):

Քվեատուլիի բացելը, քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների կազմումը

- Քվեատուլիը բացելուց հետո, հաշվողների կողմից հաշվված անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների և ընտրական սուբյեկտների կողմից ստացած ձայների քանակությունները նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում և քվեարկության արդյունքների ցուցադրական արձանագրություններում (այլ ընտրական տեղամասի համար հատկացված անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների քանակը նշվում է միայն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում) (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 69.6,8*):

- Հանձնաժողովի նախագահի հետ ստուգե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունների տվյալների ճշգրտությունը. ընտրական սուբյեկտների ստացած ձայների քանակին + անվավեր ընտրական քվեաթերթիկների քանակը = կամ < ընտրողների ստորագրությունների քանակ:

- Հաշվողների կողմից ձայները հաշվելու ընթացակարգն ավարտելուց հետո, հանձնաժողովի նախագահի հետ համաձայնեցմամբ, լրացրե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 71.1*): Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները կազմելիս` պետք է նկատի առնված լինեն ընտրողների գրանցումն իրականացնողների բացատրագրերում (այսպիսինի գոյության դեպքում) նշված տվյալները: **Հիշե՛ք` արգելվում է քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության մեջ տեղ գտած տվյալներն ուղղել** (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 70.3*):

- Ստորագրե՛ք քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները և հետևե՛ք, որ այն ստորագրեն հանձնաժողովի բոլոր անդամները: Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրությունները վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով և գրանցե՛ք գրանցամատյանի ելից փաստաթղթերի մասում (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 71.4*):

- Քվեարկության արդյունքներն ամփոփելուց հետո, փակե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանը և գրանցամատյանը, համապատասխան «Մատյանը փակված է» գրառումով, հաստատե՛ք Ձեր և հանձնաժողովի նախագահի ստորագրություններով, ինչից հետո դրանք վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով (*Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի կանոնակարգ` հոդված 11.15, Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 62.11, 71.12*):

Ի նկատի ունեցեք.

- ▶ Հանձնաժողովի անդամների վիճակահանությամբ սահմանված գործառույթներն այլ անդամների ժամանակավոր փոխանցման դեպքում, տեղեկությունը գրառե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 5-րդ էջում (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 61.2.Է*):
- ▶ Եթե նշմարումը ստուգելիս պարզվի, որ ընտրողն արդեն ունի նշմարում, նրա ինքնությունը նշե՛ք քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 4-րդ էջում:
- ▶ Տեղամասային ընտրական հանձնաժողովի նախագահի ցուցումով, քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում գրանցե՛ք ընտրողի դեմքի և ներկայացված փաստաթղթում/փաստաթղթերում/ընտրողների ցուցակում առկա լուսանկարների միմյանց հետ անհամապատասխանության հետ կապված տեղեկատվությունը: Ստորագրությամբ հաստատե՛ք տվյալ գրառումը, գործավարության մատյանին կցե՛ք Ձեր ստորագրությամբ վավերացված ընտրողի կողմից ներկայացված փաստաթղթի ֆոտոպատճենը:
- ▶ Գրանցամատյանում և քվեարկության օրվա գործավարության մատյանի 10-րդ և հաջորդ էջերում գրանցե՛ք բոլոր մտից դիմումները/բողոքները (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 62.9*):
- ▶ Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրության ֆոտոպատճեն տրամադրելիս` ֆոտոպատճենը վավերացրե՛ք հանձնաժողովի հատուկ կնիքով և հանձնաժողովի նախագահի հետ այն ստորագրե՛ք (*Ընտրական օրենսգիրք` հոդված 71.8*):
- ▶ Քվեարկության արդյունքների ամփոփիչ արձանագրություններ ստանալը` ստացող անձինք ստորագրությամբ պետք է հավաստեն քվեարկության օրվա գործավարության մատյանում: